

Posudek oponenta na diplomovou práci M. Št pánové *Management uchovávání a posunu jazyka v eské komunit v Chicagu*

Diplomová práce M. Št pánové zkoumá aspekty uchovávání, p edávání a zanikání eštiny t ináci echoameri an na materiále cca dvaceti hodin nahrávek osob starších 60 let, kte í v USA žijí alespo 40 let, p i emž jejich mate ským jazykem byla eština. Vysoce je t eba ocenit, že diplomantka byla schopna získat jedine nou materiálovou bázi pro svou práci, po ídila dva typy nahrávek (autobiografická vypráv ní a polostrukturované rozhovory), využila p itom i své pr pravy ze studia žurnalistiky. Podrobn popsala proces sb ru materiálu, situaci nahrávání a výb ru respondent , zpracování materiálu v etn zvoleného typu p episu nahrávek (s. 24-30), p edstavila základní termíny (s. 11-12), metodologii svého postupu (zam ũje se na jednoduchý a organizovaný jazykový management), zda ile popsala socio-historický kontext (kap. 2). Výsledkem jsou jednak informace o jednotlivých informantech a protokoly z nahrávání v etn dalších informací o e ovém chování informant (kap. 4) a navazující kapitoly v nované uchovávání a p edávání jazyka, asimila ním strategiím a bilingvismu. Práce je jasn strukturována, je psána s žádoucím nadhledem, postupuje logicky, obsahuje dob e formulované záv ry, celkov p edstavuje velmi zda ilý p ísp vek k sou asnému stavu eského jazyka v chicagské komunit . A její zam ení není primárn íst jazykové, v n kterých aspektech dopl ũje starší bádání zejména Ku erovo o výzkum vzorku americké m stské eštiny, p i emž samoz ejm nejde o jednotný jazykový útvar, jak si diplomantka uv domuje (s. 33). Zvláš oce ũji vymezení funk ních oblastí (tematicky vymezených komunika ních sfér), kam angli tina proniká nejrychleji (s. 103n.), a pozornost v novanou i n kterým dalším aspekt m fungování eštiny (nap . eština jako kryptografický kód, s. 61). Kladn hodnotím i skute nost, že autorka doplnila pohled na uchovávání a p edávání eštiny v církevním prost edí také o výsledky korespondence se sekretá em biskupa Václava Malého (s. 87) a o své osobní zkušenosti z eských komunit v srbském Banátu nebo z okolí Sydney. O své badatelské cest do Chicaga už d íve publikovala (s. 71 aj.).

Práce je velmi rozsáhlá (123 stran textu) a je z ejmé, že zpracování a rozbor materiálu p edstavovaly pro diplomantku zna nou asovou zát ž. Je pochopitelné, že z ejm nezbylo mnoho asu na záv re nou redakci formální úpravy práce a to je také moje jediná podstatn jší výtka. V práci je zna né množství p eklep a podobných formálních nedostatk (nap . nadpis kapitoly 1.2, *error* v obsahu na s. 7, kapitola 2.5 *eská migrace v literatu e* se opakuje v kapitole 1.2), další vý et zde uvedu jen ilustrativn , chyby jsou zazna eny v posuzovaném exemplá i. Nap . na s. 12 se jedná o chyby jako *Neústupný* místo *Neustupný*; *zna né nimi* v *kové rozdílly*; *tern* místo *ten*. Mezi další proh ešky pat í chyb jící te ky a árky, chyb jící nebo naopak nadbyte né mezery, chybné pády, chybná velká písmena (n kolikrát automatická oprava po te ce, nap . na s. 55, dále nap . *Mnichovská dohoda* na s. 15), chyb jící závorky, odlišná velikost písma v poznámkách (s. 13), výjime n opakující se slova (nap . *by poskytly by* na s. 31), chybná shoda (*Spojené státy m li* na s. 32, *slova, které* na s. 59, *který tancovali* na s. 67) nebo problémy s užitím opisného pasiva (*jsou podporované* na s. 86, *jsou pojímané* na s. 103), st ídá se *Berwyn/Berwin* (s. 80-81). Odkaz na literaturu chybí u citátu na s. 53. K útoku na Heydricha nedošlo v Ressler ulici, jak by plynulo z formulace na s. 39-40.

Otázky k obhajob mám dv :

1. Jak vypadala jazyková situace u mladších chicagských imigrant eského p vodu, pokud se s nimi diplomantka setkala?

2. Jaké nejd ležit jší badatelské úkoly pro další výzkum chicagské komunity echoameri an vzhledem k tamním podmínkám (ne/po etnost, soudržnost/rozpad komunity, ne/spolupráce spolk) se diplomantce v sou asné dob jeví?

Shrnuji: Diplomová práce M. Štápanové přináší jedinečný materiál, který je dobře analyzován, a výsledky jsou adekvátně prezentovány. Autorka bezpečně prokázala jak samostatnost a obratnost při sběru materiálu, tak analytické a formální schopnosti. Hlavní výsledky by měly být publikovány v odborném tisku. Kvalitu diplomové práce poněkud snižuje poměrně velké množství překlepů a jiných formálních nedostatků. Práci rozhodně doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm velmi dobře.

Praha 5. 9. 2015

PhDr. Robert Dittmann, Ph.D.